

Wadowice, Szt. II. János Pál Szülőháza Múzeum

(Megjegyzés: ahol szükséges, a lengyel szavak *kiejtését* zárójelben megadtam)

Múzeumunk

Az új kiállítás II. János Pál szülőházában egy modern multimédiás, narrációs kiállítás, amely nemcsak azt teszi lehetővé, hogy megismerjük annak az Embernek az életét, működését és tanítását, aki megváltoztatta a mai világ arculatát, de egy időutazásra hívja meg a látogatót Lengyelország legújabb kori történelmében. Egy sajátos találkozásra hív szeretett Szentatyánkkal. II. János Pál itt bemutatott alakja nem egy a neki szentelt emlékművek sorában, hanem egy hús-vér embert ismerhetünk meg. A négy szinten lévő 1.200 m² kiállítási területet 16 zónára osztottuk fel, ezekben nyomon követhetjük Karol Wojtyła (*Wojtyła*) – II. János Pál – életútját. Közülük a legfontosabb – a múzeum szíve – a Wojtyła-család lakása, ahol Karol a világra jött és 18 évet leélt.

A következőkben bemutatjuk ezeket a zónákat:

Szülőföld

Wadowice

Ezt a zónát Karol Wojtyła fiatal éveinek – személyisége és lelkisége gyökereinek – szenteltük. A XX. század 20-as, 30-as éveit látjuk, ahogyan azokat a leendő pápa emlékezete megőrizte – telve a kultúra és a lelkiség kincseivel. Három nagy, megvilágított multimédiás panelon mutatjuk be Karol Wojtyła wadowicei életének legfontosabb pillanatait. Láthatók a családjáról, kollégáiról és barátairól, de Wadowice fontos személyeiről készült fényképek. Külön vitrinekben állítottuk ki a kivételes emléktárgyakat, pl. Karol érettségi bizonyítványát, saját kezűleg írt önéletrajzát, ill. Danuta Pukłówna (*Pukłówna*) emlékkönyvét Karol 1938. május 25-én írt bejegyzésével. A nagy multimédiás asztal a város térképét mutatja, amelyen bejelöltük azokat a helyeket (leírás, fénykép) amelyekről a Szentatya említést tett emlékezetes 1999. júniusi beszédében. Az egyik fal pedig Wadowice akkori történelméről beszél.

Balamuth üzlete

Karol Wojtyła Wadowicéje két összefonódó kultúra és vallás világa, ezért látható a **Szülőföld zónában** a wadowicei zsidóknak szentelt expozíció, akik a háború előtt a lakosság kb. 20%-t tették ki. A teremben, amelyet Chiel Balamuth (*Hiel Balamut*) – ő volt az épület tulajdonosa, és ő adta bérbe a Wojtyła családnak a lakást - háború előtti boltjaként terveztünk meg, láthatók pl. Jerzy (Jezsi) Kluger fényképei – vele Karol Wojtyła az iskolai évektől kezdve élete végéig barátkozott –, továbbá a wadowicei zsidók emléktárgyai. Itt található az a fal is, amely a jeruzsálemi Siratófalat szimbolizálja, ahol 2000-ben II. János Pál imádkozott, illetve a pápának a római zsinagógában 1984-ben tett látogatását felidéző multimédiás bemutató.

Karmel és Kalwaria Zebrzydowska (*Kálvária Zebzsidowska*)

Ebben a részben a leendő pápa lelkisége szempontjából fontos két helyszínnel kapcsolatos fényképek és tárgyak láthatók. Első közülük a wadowicei Karmel, azaz a karmelita atyák kolostora a Kishegyen. Itt kapta meg Karol első skapuláréját, amely ma a múzeum egyik legértékesebb tárgya. Itt kezdődött elragadtatása a karmelita lelkiség iránt, ami Karol Wojtyła diplomamunkájában és doktori disszertációjában is kifejezést nyert. A másik helyszín nem más, mint a Szűzanya szentélye Kálvária Zebzsidowskában, ahova 1930-ban zárandokolt el, hogy később mint pap, püspök és pápa térjen vissza.

Gurál bacsó

Karol Wojtyła a Kis-Beszkidek tövében nőtt fel, már nagyon fiatalon járta a környező hegyeket. A hegyekkel egész életében kapcsolatban állt, ezért nem túlzás az, hogy a *hegyek emberének* nevezte magát. Mindig közel állt a természethez, csodálta szépségét és nagyságát, amit nem egyszer kifejezésre juttatott költészetében is. Ebben a részben állítottuk ki Karol Wojtyła sífelszerelését, azt is, amelyet pápaként használt. Itt láthatók azok a ritkaságszámba menő privát fényképek is, amelyek a pápa titokzatos kirándulásain készültek. Innen a lépcsőkön felfelé menve láthatók a Karol Wojtyła hegyvidéki útjaival kapcsolatos fényképek és tárgyak, pl. gyapjú térdzoknik, túracipők, vagy pl. víztartó kulacs.

A Wojtyła-család lakása

A Wojtyła-család 1919-től 1938-ig a Templom u. 7-ben lakott. Ekkor a házban működött Chiel Bałamuth boltja, egyéb üzletek és kisipari műhelyek, és mindez egy sajátos áruházat alkotott. A Wojtyła-család lakása három, egymásból nyíló helyiségből állt: konyhából, hálószobából és szalonból. Az udvarból kanyargó lépcsőn lehetett feljutni a balkonra, ahonnan közvetlenül a konyhába lehetett belépni – jelenleg ez a bejárat a látogatás rendjének megkönnyítése céljából üveggel van lezárva, a lakásba a szalonon keresztül jutunk be. A Wojtyła-család lakása polgári módon volt berendezve. Amit ma látunk, azt a szomszédok és Karol Wojtyła kollégáinak visszaemlékezései alapján rekonstruáltuk. Korhű bútorokkal rendeztük be, és megtartottuk a családhoz tartozó eredeti tárgyakat, pl. az Emilia Wojtyłowa által hímzett szalvétákat, kékításkáját és arany függőjét, a családi étkezészet egy részét és fényképeket a családi albumból. Ebben a hálószobában született meg 1920. május 18-án, 17.00 körül a leendő pápa. A konyhaablakon át Karol látta a plébániatemplom falán lévő napórát a *Röpül idő, vár az örökkévalóság* felirattal. A konyhában eredetiek azok az edények, amelyekben olajt, cukrot és ecetet tartottak, eredeti a kályha az öntöttvas elemekkel, a falikút (a 30-as évek elejéről, amikor bevezették a vizet) és a fém sütőforma a húsvéti báránkához, amelyet Emilia a szomszédasszonytól kért kölcsön. A Wojtyła-család lakása a Múzeum szíve, de el kell hagynunk – amint ezt Karol és édesapja is megtette 1938 nyarán –, hogy tovább kövessük a Szentatya nyomát.

Krakkó, köszönöm neked

A krakkói időszak negyven évet ölel fel Karol Wojtyła életéből: 1938-ban költözött el Wadowicéből, és 1978-ban került Szent Péter trónjára. A kiállításnak ebben a részében a leendő pápa II. világháború alatti életével – pl. tanulmányaival, a Zakrzówek (*Zakzsuvek*) kőbányában végzett munkájával és lelkes előkészületeivel – kapcsolatos tárgyak láthatók.

A kiállítás további részét a háború utáni éveknek szenteltük, többek között püspöki, érseki és bíborosi kinevezésének. Itt eredeti dokumentumokat mutatunk be, továbbá reverendákat a tágas terem hosszában felállított vitrinekben. Az életének különböző időszakaiból való ruhákat bemutató vitrinek falán megjelennek Karol Wojtyła multimédiás portréi.

A bemutatót a terem falai mentén elhelyezett táblagépekben tárolt információk egészítik ki, ezek Karol Wojtyła krakkói életének és tevékenységének különböző aspektusaira vonatkoznak.

Egyetemista

Krakkóba ékezése után Karol Wojtyła apjával együtt Tyniecka u. 10. szám alatt lakott, édesanyja öccsének, Robert Kaczorowskinak (*Kacsorowszkinak*) a házában. 1938 októberében a leendő pápa megkezdte polonista tanulmányait a Jagiello Egyetemen, de hódolt színészi és költői szenvedélyének is. Ezen a helyen többek között archív fényképeket és egyetemi dokumentumokat mutatunk be, pl. a modern lengyel nyelv leíró nyelvtanából négyes eredménnyel letett vizsga jegyzőkönyvét. Lengyel nyelvi és irodalmi tanulmányait a II. világháború kitörése szakította meg.

Munkás

A kiállításnak ebben a részében Karol Wojtylát a Solvay vegyiművek munkásaként látjuk, itt helyezkedett el, hogy elkerülje a németországi kényszermunkára való elhurcolást. 1941 októberéig kőbányában dolgozott, a következő három évben pedig egy krakkói szennyvíztisztítóban.

Itt az egyik legérdekesebb tárgy egy laboratóriumi szűrőpapír, amelyen kiválóan olvasható Karol Wojtyła kézírása, amelyben kéri kollégáját, hogy vegye fel helyette a fizetését. Látható továbbá az a vászonruha és facipő, amelyben Karol Wojtyła a kőfejtőben dolgozott és a munkalapja (Arbeitskarte) is.

Színész és Költő

A költészet és a színház már iskolai éveitől kezdve nagy szenvedélye volt Karol Wojtylának. Ilyen irányú érdeklődését bemutató tárgyak között megtalálhatók többek között szövegeinek kéziratai (*Matka* c. vers, *Színpadí mű vázlat*a c. szöveg), fényképek azokról az előadásokról, amelyekben szerepelt, továbbá azoknak a személyeknek a fényképei, akik krakkói életében fontos szerepet játszottak, mint Jan Tyranowski (*Tiranowszki*) és Mieczysław Kotlarczyk (*Miecsislaw Kotlarcsik*). Ezen a helyen függ Szt. Albert barát portréja is, aki nemcsak lelki, de művészi inspirációt is nyújtott számára.

Pap

1942 őszén Karol Wojtyła elhatározta, hogy belép az illegálisan működő Krakkói Papnevelő Intézetbe. 1946. november 1-én szentelte pappá Adam Sapieha érsek, a következő napon pedig megtartotta első szentmiséjét a Waweli Katedrális Szt. Leonard kriptájában. A kiállítás része ennek a kriptának a másolata. Az oltáron a katedrális kincstárától kapott eredeti kereszt és gyertyatartók állnak, az oldalsó üvegablakokon pedig Karol Wojtyła atya képei láthatók – az elsőmisés, kéziratot bejegyzéssel, és a jubileumi, a pappá szentelés 25. évfordulója alkalmából.

A terem túloldalán lévő vitrinekben Karol atya lelkeszi szolgálatának első éveivel kapcsolatos tárgyak láthatók, pl. útlevele, misekönyve, teológiai magiszteri diplomája és munkahelyi beosztása a niegowici plébániára – egy betűhibával a nevében (Wojtyła helyett Wojdyła szerepel). Elolvasható itt az a szép erkölcsi igazolás is, amelyet a fiatal papnak állított ki a niegowici plébános.

Püspök és Bíboros

A kiállításnak ebben a részében azt mutatjuk be, ami Karol Wojtyła atya püspöki, majd később krakkói érseki és bíborosi tevékenységével kapcsolatos. Itt korabeli személyes emléktárgyak láthatók, pl. íróasztali rátéltábla, töltőtoll, papírvágó kés, kalap vagy Wojtyła püspök bőrtáskája. Archiv fényképeket is kiállítottunk, ezek egy részének a tárgya a leendő pápa részvétele a II. Vatikáni Zsinat és a püspöki szinódusok tanácskozásaiban.

Ennek a zónának a koronája az utolsó, már a következő zónát előrejelző reverenda – II. János Pál első pápai öltözéke, amelyben 1978. október 16-án üdvözölte a Szt. Péter téren összegyűlteket.

Mélyvízben

Ebben a zónában különös módon hangzanak el Pericle Felici bíboros szavai, amelyek latin nyelven tudatják az összegyűlt tömegekkel: *Habemus papam...*, és amelyeket a Karol Wojtyła pápává választásának pillanatát bemutató film illusztrál.

Ebben a teremben figyelmünket egy Jézus idejéből származó, a Galileai-tó partján, Kafarnaum közelében talált hajó eredeti méretű másolata köti le. Ez a hajó az Egyházat jelképezi, amelynek kormányosa 1978. október 16-ától Krakkó érseke lett.

Az itt bemutatott tárgyak közül érdemes megtekinteni a külföldi folyóiratok címlapjait, amelyek a konklávé meglepő eredményéről tudósítanak, továbbá az új pápa unokanővérehez, Felicja Wiadrowskához (*Viadrowskához*) írt levelét és azt az ajándékot, amelyet II. János Pál Wanda Rutkiewiczztől (*Rutkiewiczstől*), a neves lengyel hegymászónőtől kapott: egy kavicsot a Mount Everestre vezető Déli Hágóról – ezt a csúcsot Wanda éppen 1978. október 16-án hódította meg.

Megbocsátok a merénylőnek

Ez a zóna szigorú berendezésével és sötét színeivel annak az eseménynek a hangulatát idézi fel, amely 1981. május 13-án játszódott le, amikor is a Szt. Péter téren II. János Pál merénylet áldozata lett. A pisztoly, amelyből a merénylő lőtt, a padlóba mélyített vitrinben látható. Az esemény borzalmát a multimédiás prezentáció adja vissza, amely film- és rádiófelvételeket, ill. fényképeket mutat be. A további tárgyak is az esemény néma tanúi - Francesco Pasanisinek, II. János Pál testőrének az öltönye a pápa ráfröccsent vérével, továbbá a Czesztochowai (*Csensztohovai*) Szűzanya képe, amelyet egy zarándok hölgy kívánt ezen a napon átadni a szentatyának, és amely előtt őerte imádkozott a merénylet után a téren összegyűlt tömeg.

Ki kell emelni, hogy a kiállításnak ezt a részét elsősorban a megbocsátás küldetésének és az ima erejének szenteltük. Ezért helyeztük el a II. János Pál és Ali Agca közötti találkozóáról (1983. december 27-én) készült nagyméretű fényképeket – neki a pápa röviddel a merénylet után megbocsátott. A fatimai Szűzanya gyönyörű figurája pedig arra utal: II. János Pál hitte, hogy Mária mentette meg őt. Erről így beszélt: *Valakinek a keze lőtt, de a golyókat más Kéz vezette.* A fatimai Szűzanya koronájában helyezték el azt a golyót, amelyik megsebesítette a pápát – ugyanolyan golyó látható Múzeumunkban is. Itt látható az a rózsafüzér is, amelyet Lucia nővér ajándékozott a pápának.

Totus Tuum (Egészen a Tiéd)

A Szűzanya istentisztelete már gyermekkorától kezdve különös jelentőséggel bírt II. János Pál számára. Máriát megszólítva így fogalmazott: *Totus Tuus – Egészen a Tiéd.* Ezeket a szavakat Szt. Lajos Maria Grignon de Montforttól, az „*Értekezés Legszentebb Szűz igazi tiszteletéről*” szerzőjétől kölcsönözte. Megcsodálhatjuk itt az Egyház Édesanyját ábrázoló gyönyörű mozaikot az Apostoli Palota faláról, amely a pápa által meglátogatott különböző szentélyek Istenanyáinak apró ábrázolásából áll. Látható itt egy nagyméretű rózsafüzér is, amelyet a fiatal Karol Wojtyła püspök kapott XXIII. Jánostól. Emlékeztetni szeretnénk arra, hogy ugyanazon a napon emelték mindkettőjüket szentté.

Béke neked, Lengyelország

Tovább követve II. János Pál életútját elérkezünk a Lengyelországban tett pápai látogatásait felidéző zónába. A falakon lévő panelek az egyes zarándokutak fényképeit és legfontosabb jelmondatait tartalmazzák. A táblagépek ugyanakkor a nyolc látogatás programját és az azokról szóló beszámolókat tartalmazzák. A vitrinekben emléktárgyakat helyeztünk el: alkalmi kiadványokat, a pápai szentmisékre készített imakönyveket, belépőjegyeket a találkozókra, emblémákat, emlékérmeket, a pápának adott ajándékokat, és a pápa által megáldott szentképeket. A látogatók feje felett helyeztünk el kb. 70 transzparenst és zászlót, amelyek a pápai zarándokutakra készültek. Az említett eseményeket illusztrálják a falon lévő grafikák, amelyek II. János Pál egyes lengyelországi útjainak legfontosabb helyzeteihez kapcsolódnak. A zóna központi helye egy nagyméretű ernyő, amelyre a varsói Győzelem terén elmondott híres beszédéről készült filmet vetítjük. Ekkor hangzottak el az alábbi szavak: *Szálljon le a Te Lelked! Szálljon le a Te Lelked! És újítsa meg ennek a földnek az arcát. Ezét a földét. Amen.*

A szeretet sziklájára épített Egyház

A következő terembe egy olyan kapun keresztül lépünk be, amely formájával és színével hullámzó vízre emlékeztet - ez ebben a zónában az első kapu. A keresztelés szentségét jelképezi, amely bevezet minket az Egyház közösségébe. Maga a terem alakjával a római Szt. Péter-bazilika kupolájára emlékeztet. II. János Pál, mint az Egyetemes Egyház feje, az egyház tanítását is irányította, ezért a kupolát alátámasztó 14 oszlopon-táblán 14 enciklikájának a tartalmát ábrázoltuk. Mind a szövegek, mint a gyönyörű díszítések ikonirási technikával készültek. Külön vitrinben helyeztük el a Szentatya 1979. március 4-i első enciklikája – *Redemptor hominis* – lengyel nyelvű kéziratának a másolatát. A terem közepén áll a Szt. Péter-bazilika szent kapuja, amelyet II. János Pál kétszer nyitott meg (és zárt be): 1983 márciusában (és 1984 áprilisában), ill. 1999 decemberében (és 2001 januárjában). A kapu előoldalán bibliai jelenetek és azon 28 pápa címerét ábrázoló domborművek láthatók, akik megnyitották a szent kaput,

hátoldalán pedig a következő felirat 10 nyelven: *Ne féljete! Tárjátok ki sarkig a kaput Jézusnak* – II. János Pál pápai jelmondata. A vitrinekben a 2000. év nagy jubileumához kapcsolódó emléktárgyak láthatók, pl. II. János Pál erre az alkalomra készített pápai keresztje és mitréja, ill. egy tányér minden olyan pápa címerével, akik megnyitották az egyes szent éveket. A teremből kilépve a látogató áthalad a második kapun. Ez a gyóntatószék rácsára emlékeztet, és a megtisztító és megerősítő gyónás szentségét jelképezi.

Házává vált a világ

II. János Pál pápasága alatt, apostoli útjai során több mint 1,5 millió km-t tett meg, 129 országban – a világ államainak több mint a felében – járt.

Ebben a zónában útra kelhetünk azokra a helyekre, amelyeket a Szentatya meglátogatott. Ezt egy multimédiás földgömb teszi lehetővé, amely egy konkrét hely kiválasztása után megmutatja az útvonalat, amelyet a Szentatya Rómából megtett, hogy eljusson oda.

Ebben a zónában ezekkel az utakkal kapcsolatos emléktárgyak láthatók, leggyakrabban a II. János Pálnak adott ajándékok, pl. egy kis faliszőnyeg a Miatyánk inuit-nyelvű szövegével (eszkimó őslakosok) és Krisztus ébenfa mellszobrát Kongóból, továbbá alkalmi kiadványokat, többek között Marvel képregényét II. János Pállal a címlapján (1982), vagy lemezt a pápa kedvenc dallamaival (Mexikó, 1979).

A Szentatya apostoli útjaival kapcsolatos különleges emlékek a meglátogatott országokból Múzeumunkba küldött föld. Az üvegpadló alatt majd 60 földdel teli kapszula található, de számuk egyre nő, mivel még mindig kapunk földmintákat további országokból is.

Az egész oldalfalat elfoglalja az óriási, 15-méteres multimédiás ernyő, amelyre képeket és szövegeket vetítünk a Szentatya 104 apostoli útjáról.

Ennek a zárandokútnak az utolsó állomása egy kis üvegfal a Könyörületes Jézus képével és a következő felirattal: *Legyetek az isteni irgalom apostolai*, továbbá annak az aktusnak a szövege, amelyben 2002. augusztus 17-én a világot az isteni irgalomra bízta.

Az egység, a párbeszéd és a béke keresése

A kiállításnak ez a kis része bemutatja II. János Pál fontos és jelentős tevékenységét, amelyet a keresztények egységének és a világ békéjének az érdekében kifejtett. Emlékeztet párbeszédre szóló felhívásaira is, és arra a példára, amelyet saját maga adott a világnak ezen a téren. Itt fényképek láthatók, amint a Szentatya találkozik egyéb vallások és kultúrák képviselőivel, és egy olyan pápát mutatnak be, aki teljes tisztelettel és nyitottsággal közeledik másokhoz.

A családok pápája

A családi élet, annak jelentősége és missziója a Szentatya gondoskodásának fő tárgyát képezte, és tanításának is egyik fő témája volt. Ezért ebben a zónában színes táblákon részleteket mutatunk be II. János Pál gyermekeknek írt leveléből (1994) és a családokhoz címzett leveléből (1994).

Különleges formája volt a XX. század 50-es éveitől kezdve a pápa életében oly fontos családnak az ún. Rodzinka (*Rodzinka* – Kiscsalád) – egy diákközösség, amely akkor kezdett formálódni, amikor Karol Wojtyła atya, egyetemi lekipásztor először kirándult velük a hegyekbe. Az ima-találkozókon és lelkigyakorlatokon kívül Karol atya hegyi túrákra, kajakos vízi utakra, sielésre vagy társasági összejövetelekre hívta meg a fiatalokat. Itt tehát kivételes emléktárgyakat helyeztünk el a kiscsaládi túrákról, pl. azt a kajakot, amelyben a leendő pápa hajózott, vagy egy listát az egyik kirándulásra szánt élelmiszerről, mindennapi használati tárgyakat és Wyszyński (*Visinszki*) hercegprímás külön engedélyét arra, hogy Wojtyła atya hordozható oltárnál is celebrálhasson szentmisét. A kiállításnak ebben a részében, a kajaktúrákról készült archív fényképeket bemutató táblák alatt olvashatók a *Rodzinka* tagjainak visszaemlékezései.

Római Triptichon

Ez egy olyan terem, amely abban segít, hogy megálljunk egy pillanatra, arra koncentráljunk, ami a legfontosabb és MEGHALLJUK (Őt). Ezen a helyen minden arra indít, hogy felfelé tekintsünk. Amíg a Római Triptichont hallgatjuk Krzysztof (*Kzisztóf*) Globisz előadásában, Michał Lorenc zenéjének a kíséretében, nem tudunk közönyösek maradni a pápa küldetése iránt, amelyet élete alkonyán hagyott ránk. Ebben a teremben nincsenek tárgyak, csak a *szó*, amely Isten felé száll.

Ti vagytok számomra a reménység!

Ebben a zónában az egyik fal több száz színes táblácskából áll, amelyek kiadják a fiatalok körében álló II. János Pál nagy méretű fényképét. Mellette állva, és megpillantva önmagunkat a szemben lévő tükörben jelképesen mi is azt érezzük, hogy részei vagyunk ennek a képnek. Kis méretű képernyőkön filmrészleteket látunk, többek között a Világifjúsági Napokról, amelyek ötletadója II. János Pál volt. Nehéz visszatartani mosolyunkat ezen a helyen hallván az örömteli dialógust a fiatalokkal, amikor a Szentatya a krakkói *pápai ablakban* állva viccelődött velük. A következő vitrinekben kis fatáblákat látunk a nyolc Világifjúsági Napok (1986 – 2000) címereivel (ezek a 2000. év nagy jubileuma alkalmából készültek).

Ez az elmúlás nem értelmetlen...

Ezen a helyen különös módon hangzanak a pápa szavai: *Ez az elmúlás nem értelmetlen ... (Római Triptichon. Meditációk)*. A mai időkben, amikor az emberek minden áron meg akarják tartani a fiatalságukat, és kiűzik tudatukból az öregséget és a szenvedést, a pápa arra emlékeztet, hogy az idő múlásának – az elmúlásnak mély értelme van, és ez az út vezet a teljes emberiséghez. A szentatya személyesen mutatja meg, hogyan haladjunk ezen az úton. A kiállításnak ezen a helyén elkísérhetjük II. János Pált az eltávozásban, elmúlásban, ami végeredményben *átmenetnek* bizonyul. Nem hiányozhat tehát innen annak a napórának a replikája, amelyet Karol Wojtyła látott a konyhaablakból, és az az eredeti óra sem a pápai lakosztályból, amelyet a pápa halálának napján 21.37-kor állítottak meg. Itt van az a Biblia is, amelyből a haldokló Szentatyanak Tobiana Sobótka (*Szobutka*) nővér olvasott fel – s amikor a pápa eltávozott, az egyik lapra ceruzával keresztet rajzolt és felírta: *Amen*.

A szentlélekben

A vörös, lenge szövetek és a kivetített repülő galamb arra emlékeztet, hogy a Szentlélek működik az Egyházban. A Szentlélek másik szimbóluma a szél. Ugyanaz a szél, amelyik forgatta a II. János Pál koporsóján fekvő evangélium lapjait, míg végül bezárta azt, mintha csak igazolni akarná, hogy ennek a nagy embernek az élete beteljesült. Láthatunk itt három vörös miseruhát, szélfúttá pózban elrendezve, ezeket bíborosok viselték a Szentatya temetésén, továbbá az ott használt evangélium vatikáni engedéllyel készült másolatát.

Testamentum

II. János Pál az általa oltárra emelt szentek és boldogok társaságában, akikhez végül ő maga is csatlakozott – ez a graffiti nyitja meg a kiállítás következő részét. A terem szórt fényében a fehér szín az uralkodó, ennek köszönhetően a látogató mintha a szentek társaságába kerülne. A terem falait teljesen beborítja az a több száz papírcédula, amelyben a hívők kérik vagy megköszönik II. János Pál közbenjárását. Ezeket a Szentatya sírjára helyezték el a vatikáni grottákban. A terem arra emlékeztet, hogy bár a pápa fizikailag eltávozott, de lélekben továbbra is velünk maradt, és kiimádkozza számunkra a kegyelmet.

Befejezésül

Befejezésül érdemes még meghallgatni a válaszokat arra a kérdésre: *Miért szent II. János Pál?* Egy nagy méretű multimédiás táblán több tíz – ismert és ismeretlen, egyházi és világi, fiatalabb és idősebb – ember fényképe látható, azoké, akiknek megadatott, hogy találkozzanak a Szentatyával, és olyanoké is, akiknek nem. Megérintve egy képet, megtudhatjuk, hogyan válaszol erre a kérdésre az adott személy.

A látogatók rendelkezésére áll továbbá egy multimédiás öltöző, amely lehetővé teszi számukra, hogy – ha rövid időre is – a XX. század 20-as, 30-as éveibe cseppenjenek vissza. Így virtuálisan felölthetjük egy gimnáziumi diák egyenruháját, egy intézeti diáklány öltözékét, egy karmelita szerzetes csuháját, egy női ruhát, a Lengyel Hadsereg – amelynek soraiban Karol Wojtyła apja is szolgált – tiszti mundérját vagy a Szokol Tornaegylet gálaöltözetét.

A látogatókra vár egy fából készült mozgó kis színház is, amelyik röviden elmeséli a lengyel pápa élettörténetét – wadowicei születésétől kezdve egészen a mennybeli örömig.

Fordította: Szabó László, Gödöllő